

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש

פרשת ניצבים

הגיליון השבועי לכל יהודי 978

כ"ו באלול התשס"ה
(30.9.05)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

מן המיצר אל המרחב

אך טבעי שכל ציבור מציב לנגד עיניו ערכים ומפעלים הקרובים יותר לליבו, אבל חייבים לראות בהם כחלק מן המערכת הרחבה של החיים היהודיים

ערב שנה חדשה מקובל לאחל "תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה". מהחלק הראשון של המשפט היה לנו בשנה החולפת דיי והותר. זו הייתה שנה של מחלוקת עמוקה ושל אבדן ערכים. קרבנותיהם הישירים של מהלכים אלה עדיין נעים ונדים ואינם יודעים היכן יתגוררו ומה יעשו בשנה הבאה.

יותר מזה מטרידה התחושה הכללית של קרקע הנשמטת מתחת לרגליים. אם במהירות כזאת אפשר לעקור ולהרוס חבל-ארץ פורח, אולי הכול עומד כאן על חולות נודדים. תחושה זו אינה מצטמצמת ליישובים ולחבלי-ארץ. גם המערכות השלטוניות נראות בכל חדלונן, בלי דרך ובלי ערכים, כשהכול קם ונופל על מניעים אישיים. מעולם לא חשנו בבהירות כל-כך את אחד הסימנים שנתנו חז"ל על תקופת עקבתא דמשיחא — "אינ לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים".

טלטלה בונה

אבל דווקא תחושת המועקה היא הפתח לפריצה רוחנית גדולה. בראש-השנה תוקעים בשופר, שפיו צר. קודם התקיעות מקדימים את הפסוק "מן המיצר קראתי י"ה, ענני במרחב י"ה". הרעיון הטמון כאן הוא, שדווקא 'מן המיצר' מגיעים אל ה'מרחב'. אילו פיו של השופר היה גם-כן רחב, לא הייתה בוקעת ממנו התקיעה. דווקא הלחץ של ה'מיצר' מרכז את הכוחות הדרושים לפריצה אל המרחב.

פעמים רבות האדם נזקק לזעזוע כדי לחולל שינוי בחייו. כל עוד החיים זורמים על מי-מנוחות, אין הוא מתפנה לבחון את דרכו ואת מעשיו. אפילו כשהוא יודע שדברים מסויימים דורשים תיקון ושינוי, אין הוא ממהר לתקנם ולשנותם. הוא דוחה למחר, או משלים עם המגרעות ומניח לזרם החיים לסחוף אותו. אבל כשמרחש מאורע שמטלטל את כל ישותו, הוא

עוצר, בוחן את עצמו ואת מעשיו, ומרגיש פתאום שהדברים חייבים להשתנות.

הרבה הרהורים ולקחים אפשר להפיק מאירועי השנה החולפת, אבל בשבת שבה אנו קוראים את פרשת "אתם ניצבים היום כולכם", ראוי להרהר באחד המרכזיים שבהם — חינויותה של האחדות. לו כל שומרי התורה והמצוות היו מאוחדים ומלוכדים, לא הייתה גזרת הגירוש והעקירה יוצאת אל הפועל. האחדות נפגעה מפני שהנחנו להפריד בינינו בשיטת 'הפרד ומשול'.

כאשר כל ציבור רואה רק את עצמו, את מוסדותיו ואת ערכיו, ואדיש לעולמו של ציבור שני — שניהם יוכו ויפסידו. זה בדיוק מה שקרה לנו: בתחילת כהונתה של הממשלה הנוכחית ישבו בה יהודים שומרי תורה ומצוות והשלימו עם גזרות שפגעו פגיעה קשה במוסדות התורה ובמשפחות ברוכות ילדים; ובשנה האחרונה ישבו בממשלה יהודים שומרי תורה ומצוות והשלימו עם גזרת הגירוש והעקירה ועם חורבן עשרות בתי-כנסת, תלמודי-תורה וישיבות.

כולנו 'אנחנו'

האירועים הללו חייבים להביא אותנו לכלל ראייה רחבה יותר. אך טבעי שכל ציבור מציב לנגד עיניו ערכים ומפעלים הקרובים יותר לליבו, אבל חייבים לראות בהם חלק מן המערכת הרחבה של החיים היהודיים. עם-ישראל זקוק ללומדי התורה, והוא צריך את המוסרים נפשם למען ישוב הארץ; הוא זקוק לבוני הבית הפנימי, והוא חייב את מפיצי התורה החוצה. אין כאן 'אנחנו' ו'הם'; כולנו 'אנחנו'.

זו האחדות המתוארת בתחילת פרשתנו. אכן, יש "ראשיכם שבטיכם" ויש "חוטב עציך ושואב מימך", אבל כולם עומדים יחד לפני ה' ויוצרים את השלמות של עם-ישראל. צריכים להתקרב איש אל רעהו ולהעשיר זה את עולמו של זה. כך נזכה לברכת ה' בשנה הבאה עלינו לטובה.

יש חדש

ברכה לשנה החדשה

לקראת השנה החדשה נוהגים לכתוב 'פדיון-נפש' לרבי מלויבאוויטש ולבקש שנה טובה ומתוקה. ב'פדיון-נפש' כותבים את השם הפרטי המלא ושם האם ומציינים את המשאלות הדרושות. רצוי לקבל קודם-לכן החלטה טובה בענייני תורה ומצוות. לאחר מכן נהוג להניח את המכתב באחד מספריו של הרבי, ולשגרו כדי להניחו על הציון הקדוש (מס' הפקס': 00-1-718-7234444).

מזכים בשופר

בימי ראש-השנה יצאו א"ה חסידי חב"ד לזכות יהודים במצווה הגדולה של תקיעת שופר. חסידי חב"ד יבקרו אצל המאושפזים במרכזים הרפואיים, אנשי כוחות הביטחון, קשישים בבתי-אבות, עולים חדשים ואף אסירים בבתי-כלא, ויאפשרו להם לשמוע תקיעת שופר.

עצם הנשמה 2

הרב יאיר קלב מגיש לציבור את **עצם הנשמה 2** — תקליט חדש של ניגוני חב"ד מקוריים, המוגשים בלוויית הסבר. כמו-כן הוא מגיש סדנת מודעות עצמית על-פי ספר התניא, בתקליטורי MP3, בעריכה חדשה. תא קולי להזמנות: 03-9607908.

בשורה טובה

הזמר החסידי ר' גיל עקיבוב מגיש את תקליטו השני בשורה טובה — תקליט חדש של מוזיקה יהודית בסגנונו המיוחד. יש כאן שירים על מילים מהמקורות, לצד שירים על טקסטים מקוריים, העוסקים בכמיהה לגאולה ולתיקון עולם. השיר 'יש בורא לעולם' כבר נהפך להיט. טל' 050-8943770.

זמני השבוע

ירושלים ת"א חיפה באר-שבע אילת ניר-זרק

כניסת השבת	5:50	6:05	5:56	6:08	6:05	6:23
צאת השבת	7:01	7:03	7:02	7:03	7:01	7:20

פרקי אבות: פרקים ה"ו
פקס': 03-9606169
אינטרנט: www.chabad.org.il
דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il
נדפס בדפוס יד-החמישה כפר-חב"ד, טל' 03-9600280
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות
נא לשמור על קדושת הגיליון

שנה טובה ומתוקה, שנת גאולה

למצוא גם בפרטים את המאחד

את מציאותו האישית, אלא את היותו חלק מעם-ישראל.

בתוך התכונות הנבדלות

לאור הסבר זה יש צורך להבין מדוע מציין רבנו הזקן את דרגת האחדות הנמוכה יותר, 'להיות לאחדים'? אם מגיעים לאחדות של 'כאחד', שבה מתבטלת המציאות האישית, לשם-מה להזכיר את האחדות הנחותה יותר, המבוססת על כך שכל אחד ואחד זקוק לרעהו?

אלא יש מעלה גם בהתאחדות בדרגת 'לאחדים'. אין זו רבותא להרגיש אחדות במצב שבו לא באות לידי ביטוי התכונות הנבדלות של כל אחד ואחד, ומרגישים רק את היותנו חלק מהכלל. עיקר העבודה היא להרגיש את האחדות גם כאשר מרגישים את התכונות האישיות והתפקיד המיוחד המוטל על כל אחד ואחד, וגם אז לחוש מאוחדים, מתוך ידיעה והכרה שכל אחד ואחד זקוק לרעהו.

(לקוטי שיחות כרך ד, עמ' 1141)

ע רב נסיסתם של בני-ישראל לארץ כרת עמם משה רבנו ברית של ערבות, שכל אחד ואחד מישראל יהיה ערב לחברו. אמר להם משה: "אתם ניצבים היום כולכם... ראשיכם שבטיכם... עד חוטב עציך ושואב מימך", ומפרשי התורה מסבירים, שבכך כרת איתם ברית של ערבות.

רבנו הזקן מסביר כי הערבות ההדדית בין כל ישראל מבוססת על ההכרה שכולנו "קומה אחת שלמה", כמערך איברים בגוף האדם, ששלמותו של כל איבר פרטי תלויה בשלמות האיברים הנוספים. ויתרה מזו, כל איבר מוסיף שלמות בזולתו, עד שאפילו הרגל מעניקה שלמות לראש. כך גם 'חוטב עציך' מוסיפים בשלמותו הכללית של עם-ישראל.

שלוש דרגות

כאשר רבנו הזקן מסביר את האחדות הזאת של כל ישראל הוא אומר "שכולם מתאספים יחד להיות לאחדים כאחד". יש כאן שלושה ביטויים של אחדות, שהם למעשה שלוש רמות באחדות: א) "מתאספים יחד"; ב) "להיות לאחדים"; ג) "כאחד".

כאשר כמה אנשים מתכנסים "יחד", אין הדבר מעיד בהכרח על קשר פנימי ביניהם. ייתכן שהם מתאספים למען מטרה משותפת, אבל כל אחד ואחד הוא אדם נפרד, שאין כל קשר בינו ובין רעהו. למעלה מזה היא האחדות, שמציינת קשר פנימי בין האנשים, המאחד את כולם.

מציאות אחת

אלא שבאחדות עצמה שתי דרגות כלליות: 'לאחדים' ו'כאחד'. 'לאחדים' משמעותו, שהחיבור בין האנשים אינו רק במטרה המשותפת, אלא שגם מצד הגדרים הפרטיים של כל אחד ואחד מהם הם מאוחדים. כל אחד ואחד חש שהוא זקוק לחברו, מאחר שכולם יחד יוצרים את השלמות הראויה.

למעלה מזה היא האחדות של 'כאחד'. הכול נעשים למציאות אחת, עד שאין מבחינים בהבדלים שביניהם. היבט זה קיים גם באיברי גוף האדם — יש נקודה שבה כל איבר ואיבר הוא חלק ממציאותו של האדם, וזה כל עניינו — היותו חלק מבן-אדם. משמעותה של אחדות זו בעם-ישראל, שכל יהודי אינו חש

מן המעייין

נושא השבוע: ראש-השנה

התשובה ויעשו את חפצם ככל אוות נפשם.

(אבן עזרא)

אמרת השבוע

הברכות משיגות

הרבי הרש"ב (רבי שלום-דובער) מליובאוויטש נסע בעגלה. במהלך הנסיעה עצר העגלון את הסוסים ליד באר והשקה אותם. לאחר מכן הצליף בהם וקרא: "סבורים אתם שהשקית אתכם כדי שהתבן והקש יהיו טעימים יותר לחככם?! לא ולא, השקית אתכם כדי שיהיה לכם יותר כוח וחשק לסחוב את העגלה".

הרצינו פניו של הרבי, וכעבור זמן אמר: "יש מרכבה, מרכבת השכינה. כדי שעם-ישראל יוכל 'לסחוב' אותה, נותן להם הקב"ה את כל צורכיהם הגשמיים. אבל צריך לזכור, שהעיקר אינו ה'קש' וה'תבן', אלא נשיאת המרכבה".

והוסיף הרבי: "כדי שסוס לא יטעה, מצליפים בו. לאדם דיי ברמז או בהערה מחבר טוב".

מקיימים את החוקים שבתורה, אף שאין הם מבינים את טעמיהם ונימוקיהם, כך עשה גם אתה "וצדקנו במשפט" — הצדק אותנו בדין בלי שום טעם וסיבה.

(קדושת לוי)

הרעים יהיו טובים

"הטוב ומיטיב לרעים ולטובים". אם אתה, הקב"ה, תהיה טוב ומיטיב, תושיע את בניך להרעיף עליהם פרנסה וכל טוב, הרני ערב לך כי גם הרעים שבהם יהיו טובים.

(רבי לוי-יצחק מברדיצ'ב)

החושבים שהם טובים

אם השם יתברך מיטיב לרעים, קל-וחומר שהוא מיטיב לטובים. אלא "לרעים" הם מי שהם רעים, ואילו "לטובים" הם מי שחושבים שהם תמיד בסדר.

(רבי צבי הירש מזידיצ'וב)

לסלוח למען היראה

"כי עמך הסליחה למען תיורא". כדי שישיראל יחושו יראה מהקב"ה, עליו לסלוח לחטאי החוטאים, כי אם לא יסלח להם, יתיאשו מן

תיקון המידות

בראש-השנה יש לבקש במיוחד ולעורר רחמי שמים בבכי ובהתעוררות פנימית, על תיקון המידות ועל הנהגה טובה במידות חסידיות.

(הרבי הרש"ב מליובאוויטש)

תרועת המלחמה

"אשרי העם יודעי תרועה". יש להודות לקב"ה על שכל עם-ישראל, ללא הבדל אם הם גאוני-תורה ויודעי מדרש, או הם יהודי 'עין יעקב', או יהודי תהילים — כולם יודעים את תרועת המלחמה עם הנפש הבהמית.

(הבעל שם טוב)

חיים "למענך"

"זכרנו לחיים... למענך אלוקים חיים". אנו מבקשים שהחיים שתיתן לנו יהיו "למענך" — שלא נבזבו אותם חלילה בדברי הבל וריק.

(שפת אמת)

הצדקה בלי טעם

"באין מליץ יושר... תגיד ליעקב דבר חוק ומשפט וצדקנו במשפט". כשם שבני-ישראל

ככה תוקעים

החסיד ר' ירחמיאל חדש, שנמנה עם בוגרי ישיבת תומכי-תמימים בליובאוויטש, נשלח על-ידי כ"ק אדמו"ר רבי שלום-דובער (הרש"ב) מליובאוויטש לפטרקובצק. עיירה זו, שהייתה קרובה לגבול רוסיה-פולנד, שימשה למגורי קנטוניסטים יהודים, בכירים, ששירתו עשרים וחמש שנים בצבא הצאר, ולאחר ששוחררו הקימו משפחות ועברו לגור באותה עיירה. בעיירה סגורה זו נאסר על יהודים מן השורה להתגרור, אך מכיוון שהקנטוניסטים ביקשו רב, הורשה ר' ירחמיאל לבוא ולהתגרור בעיירה זו עם אשתו וארבע בנותיו.

כשהגיע לעיירה, ערכה קהילת הקנטוניסטים קבלת-פנים חמה לרבה החדש, שיכנה אותו בדירה זמנית והזרזה להתחיל בבניית בית-כנסת לקהילה ובית מגורים למשפחת הרב. משפחת הרב התערתה היטב בחיי הקהילה — דאגה לכשרות, לשחיטה, למקוה-טהרה, לברייתות-מילה ולכל שאר ענייני היהדות במקום. הימים חלפו במהירות, וכשהגיע חודש אלול נשמעו בבקרים תקיעות-שופר לאחר התפילה.

ראש-השנה התקרב ובניית בית-הכנסת טרם הסתיימה. הזמן אילץ ר' ירחמיאל את ראשי הקהילה ומנהיגיה להתיעצות דחופה. אלה האירו לו פנים והבטיחו לסייע בכל הדרוש, לקראת התגים. הם שכרו אולם גדול לתפילות, שיפצו את המקום והקימו בו מחיצות להפרדה בין נשים לגברים; הקימו גם בימה, החליפו את המנורות וניקו את המקום. ביתיים יצא ר' ירחמיאל לס' פטרבורג והביא מחזורים וספר-תורה. אווירה של תשרי עמדה בחלל האוויר והכול היה מוכן לימים הנוראים.

הגיע ליל היום הראשון של ראש-השנה. קהל רב נהר לבית-הכנסת — קשישים שעוד הספיקו לשרת בצבאו של ניקולאי הראשון, אנשים בגיל העמידה, צעירים וילדים — כמעט כל הקהילה כולה. הכול היו נרגשים, בעיקר אותם קנטוניסטים שזכרו את תפילות החגים משנות ילדותם, בבית אבא.

התפילה התנהלה היטב ובסיימה ניגשו רבים להודות לר' ירחמיאל על ההתעוררות הרוחנית שחשו בזכותו, ואחר-כך מיהרו הכול לבתיהם לסעודת החג.

למחרת, לעת תפילת שחרית, שוב התמלא האולם מפה אל פה. תחילה

קשוט אחרים

לא-אחת אומר אדם לעצמו: מי אני ומה אני לצאת ולקרב יהודים לתורה ולמצוות, בשעה שאני יודע היטב עד כמה עדיין חסרה לי שלמות בעבודת ה'. עליי להשקיע תחילה את כוחותי בתיקון עצמי, ורק כשאהיה מושלם, יהיה מקום לחשוב על העיסוק בקירובו של יהודי שני לאבינו שבשמים. לתמיכה בטענה זו מגוייס מאמר חז"ל "קשוט עצמך ואחר-כך קשוט אחרים" (בבא-מצייעא קז, ב).

טענה זו אינה אלא עצת היצר. עזרה רוחנית ליהודי דומה לעזרה גשמית. גם בעזרה גשמית יכול אדם לטעון: "חיך קודמים", ועל-כן אין הוא חייב לתת צדקה, שכן צרכי קודמים לצורכי הזולת. אבל ברור שזו טענה מוטעית מיסודה, וכפי שמבאר רבנו הזקן (תניא עמ' 248): "ולא אמרו חיך קודמין אלא כשביד אחד קיתון של מים וכו', שהוא דבר השווה לשניהם בשווה, לשנות להשיב נפשם בצמא. אבל אם העני צריך לחם לפי הטף, ועצים וכסות בקרה וכהאי-גוונא, כל דברים אלו קודמין לכל מלבושי כבוד וזבח משפחה, בשר ודגים וכל מטעמים של האדם וכל בני-ביתו, ולא שייך בזה חיך קודמין, מאחר שאינן חיי נפש ממש, כמו של העני, שווה בשווה ממש".

באותה מידה, כאשר יהודי טוען שאין הוא חייב לקרב יהודי שני לאבינו שבשמים, מכיוון שעדיין לא השלים את עצמו, הרי הוא משאיר את אותו יהודי לגווע ברעב ובצמא רוחניים, בשעה שהוא עסוק בהשגת שלמות האישית.

מעשי חייא

דוגמה לכך אפשר ללמוד ממעשיו של חייא, שעליהם אמרו חז"ל "כמה גדולים מעשי חייא" (בבא-מצייעא פה, ב). כשהוא חשש שהתורה תישכח מישראל, זרע פשתן, הכין ממנו רשתות, צד צבאים, הכין קלף מעורותיהם וכתב עליהם את חמישה חומשי תורה. אחר-כך לקח חמישה ילדים ולימד כל אחד ואחד חומש אחד, והורה לכל ילד ללמוד את החומש שלמד עם חבריו. הרבי מליובאוויטש אומר, שזוהו אפשר ללמוד הוראה נפלאה: כשיש מצב שהתורה משתכחת, אפילו ילד קטן שיוודע רק חומש אחד, אינו יכול לטעון שעליו לעסוק עכשיו בלימודו האישי וללמוד את שאר החומשים, אלא כבר בשלב זה הוא חייב ללמד חומש זה את חבריו שעדיין אינם יודעים זאת.

לכן גם יהודי שנמצא בתחילת דרכו בלימוד התורה אינו פטור מן החובה ללמוד תורה עם יהודים שיוודעים פחות ממנו. גם אם הוא הספיק ללמוד רק מעט, הוא חייב להעביר את המעט הזה ליהודי שני, מכיוון שמדובר בפיקוח-נפש ממש במובן הרוחני.

בכל-זאת באים וטוענים: הלוא הנביא (ישעיה נח, ז) אומר "ומבשרך לא תתעלם", ומכאן שעליך לדאוג תחילה לעצמך. משיב הרבי (לקוטי שיחות כרך טז, עמ' 457): אדרבה, הלוא בתחילת הפסוק נאמר "פרוס לרעב לחמך... כי תראה ערום וכיסיתו", ומכאן שכאשר אתה רואה יהודי שנפשו רעבה לקב"ה יהודי שהוא ערום מן המצוות — דבר ראשון מוטלת עליך חובה להשביע את רעבונו ולכסותו במצוות, ורק לאחר מכן עליך לטפל בצרכים הרוחניים שלך.

אין סדר

זאת ועוד: מה אשם היהודי השני שאתה עדיין לא סיימת לתקן את עצמך? העניינים האישיים שלך הם דברים שבינך ובין הקב"ה, ועליך החובה לתקנם ולהשלימם, אבל בגלל זה היהודי השני אינו צריך לסבול ולהישאר רחוק מה' ותורתו.

בהקשר זה הזכיר הרבי פעמים רבות את מאמרו של כ"ק אדמו"ר הרש"ב (מבוא לקונטרס ומעיין עמ' 22), שבימינו אלה צריכה העבודה להתנהל שלא על-פי הסדר וההדרגה, אלא בבחינת 'חטוף ואכול, חטוף ושתי'. לכן אי-אפשר להמתין עד שהעוסק בקירוב יהודי יגיע לשלמותו, 'קשוט עצמך', אלא עליו 'לחטוף' עוד פעולה ועוד פעולה, ובתוך כך לתקן ולהשלים גם את עצמו (ספר השיחות תשמ"ט כרך א, עמ' 126. ועוד).

התרכזו האנשים בתפילה כאמש, אך לאט-לאט פחת הריכוז, המתח התפוגג וקולות אנשים משוחחים החלו להפריע להתנהלות התקנה של התפילה.

תפילת שחרית וקריאת התורה נסתיימו, והנה הגיעה שעת התקיעות. ר' ירחמיאל חשש כי ברעש השוור בבית-הכנסת לא יוכלו הכול לשמוע היטב את התקיעות. סידר את הטלית

על פניו ופסע מדודות לעבר הבימה. ובעוד השופר בידו האחת, חבט בידו השנייה על הבימה בניסיון להשתיק את הקהל. תחילה גברה ההמולה על קול החבטה, ורק לאחר כמה חבטות נוספות השתרר שקט. ר' ירחמיאל תקע בשופר, והתקיעות נשמעו היטב באולם, אך טעם חמצמץ של כישלון נותר בפיו ודמעות נקו בזוויות עיניו.

חשב ר' ירחמיאל שאיש לא הבחין בצערו, אך הוא טעה. אחד המתפללים, פוגל שמו, שימש בזמנו רופא צבאי בכיר בצבאו של הצאר ניקולאי, ועתה זכה לכבוד גדול מעמיתיו הקנטוניסטים. הלה הבחין במתרחש וראה את מצוקתו של ר' ירחמיאל. המתין פוגל בסבלנות, ומיד בסיום התפילה עלה אל הבימה והסה את הקהל בחבטה עזה על התיבה. מיד השתתקו הכול.

"רבותי", רעם קולו, "ככה לא מתפללים. קצת כבוד לקדושה! קצת כבוד ליהדות! רוצה אני כי כל מי ששירתו בצבא במסגרת הקנטוניסטים יבואו מחר לאולם התפילה לבושים במדיהם הייצוגיים — נקיים ומסודרים — וידאגו שגם בני-משפחותיהם יבואו עמם".

למחרת היה בית-הכנסת מלא עד אפס מקום. במיוחד בלטו הקנטוניסטים, שהגיעו לבושים במדיהם הצבאיים המגוהצים, ואף נשאו את האותות והעיטורים שבהם זכו במרוצת שנות שירותם הרבות. נעליהם היו מצוחצחות וכומתות צבאיות חבושות על ראשיהם בזווית מדוייקת.

התפילה החלה בלא כל הפרעות וכך הגיעו לתקיעות. קודם שעלה ר' ירחמיאל לבימה, לתקוע בשופר, הקדימו פוגל בנאום קצר משלו: "חיילים!", פתח ואמר, "עשרים וחמש שנים שירתנו בצבא, התאמנו אלפי שעות, עברנו מלחמות וימים קשים — והכול בשביל מי? בשביל מלך בשר-ודם. האם לא נוכל לעמוד כך לפני מלך-מלכיה-המלכים הקב"ה?".

פוגל פקד על לובשי המדים להתייצב דום, בקומה זקופה, כבמסדר צבאי. לאחר שהכול הסתדרו כחיילים במסדר, פנה פוגל אל ר' ירחמיאל ואמר לו: "עכשיו תקע!". התקיעות התנהלו הפעם למופת.

מאז אותו יום של ראש-השנה אימצה לה קהילת פטרקובצק מנהג מיוחד — לשמוע את תקיעות השופר במדים, כך שנה אחר שנה.

כססיפר ר' ירחמיאל חדש את פרשת המדים והתקיעות לכ"ק אדמו"ר רבי יוסף-יצחק (הרי"צ) מליובאוויטש, העלה הסיפור נהרה של שמחה על פני הרבי. ניכר היה עליו כי תמימותם הכובשת של הקנטוניסטים שבתה גם את ליבו.

"לצאת אל ההמונים הצמאים לתורה"

לצאת ולמסור שיעורים

הרב דרעי ידוע בחביבותו ובנועם הליכותיו, אך כשמדברים עמו על חשבון-נפש כללי שעל ציבור לומדי התורה לעשות, יש בפיו דברים נוקבים: "על כל יהודי המחשיב עצמו בן-תורה לשאול את עצמו: מה עשיתי למען אחיי, שלא זכו לטעום טעמה של תורה?! האם הקדשתי להם מזמני או שמא הייתי שקוע בטיפוח השלמות שלי ושל ילדיי בלבד? צו השעה הוא לצאת אל ההמונים המבקשים לשמוע דבר תורה. אינני מכיר בית-כנסת אחד שמתפלליו לא היו ששים לשמוע שיעור-תורה, לו היה משהו בא למסור אותו. אכן, מצד אחד יש הידרדרות מוסרית נוראה, ערכים מקודשים נשחקים, אך בה-בעת יש גם כמיהה עצומה לתורה. עלינו להרוות צימאון זה ולא נוכל להסתגר מאחורי שום תירוץ!".

הרב דרעי מאחל לציבור הקוראים ולכל בית-ישראל ש"תכלה שנה וקללותיה ותחל שנה וברכותיה", ומברך שבשנה הבאה עלינו לטובה (תשס"ו) יקויים תהיה שנת סוף וקץ לגלות.

הרב דרעי: "לא לתלות תקוות באדם"

המנוח, הרב בן-ציון אבא-שואל, ראש ישיבת פורת-יוסף. אחר כך השתלם לרבנות ולדיינות בבית-המדרש הגבוה שעל-יד מכן הרי פישל. בהיותו בן שלשים ושתיים רשם תקדים, כאשר התמנה לרבה של שכונת רמות ואף צורף למועצת הרבנות הראשית.

נמנע אסון

בעת האחרונה עלה שמו בהיותו ממובילי המאבק של מועצת הרבנות הראשית נגד החלטת הממשלה להחריב את בית-הכנסת בגוש-קטיף. "לו הייתה הממשלה מממשת את החלטתה הראשונה, ויהודים היו מחריבים את בית-הכנסת, זה היה אסון בממדים היסטוריים", הוא אומר.

האירוע הציבורי המרכזי והטראומטי ביותר של השנה החולפת היה גירוש ועקירת כעשרת-אלפים יהודים מבתיהם. להגדרה זו מסכים גם הרב יהודה דרעי, רבה הראשי של העיר באר-שבע, הרואה בעקירה זו "טרגדיה ציבורית". הוא מתבטא בזהירות, בשל ההגבלות שהחוק מטיל עליו כרב וכדיין, אך אינו יכול מלהגדיר פעולה זו "אטימות לרחשי הלב של חלקים נרחבים בעם".

במסגרת חשבון-הנפש שעורכים יהודים ערב ראש-השנה, מציע הרב דרעי לקח שיש להפיק מטרגדיה זו: "מחובתנו להתחזק באמונה 'אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים', ולהימנע בעתיד מלהשליך את יבנו על גורם אנושי כזה או אחר".

הכול לטובה

בדיעבד הוא אומר: "כיהודים אנו מצויים להאמין שכל מה שעושה הקב"ה, לטובה הוא עושה. גם מכירת יוסף על-ידי אחיו התבררה, בפרספקטיבה של שנים, כמהלך שהיה לטובה. הפירוש החסידי לפסוק 'מאין יבוא עזרי' אומר, כי דווקא מתוך האין-תבוא העזרה".

שבע שנים משמש הרב דרעי (48) רבה של באר-שבע, ובמהלך תקופה זו חלה התפתחות מרשימה בחיי הדת בעיר. "כשבאתי לכאן היו בעיר רק כחמישים תעודות כשרות, וכעת יש בה כשלוש-מאות וחמישים. מאות שיעורים חדשים נוסדו, רבים מהם על-ידי כשלושים אברכי בית-המדרש שלנו".

הרב דרעי נולד במקנס שבמרוקו. בן אחת-עשרה היה כעלולתה משפחתו לארץ, מיד אחרי מלחמת ששת הימים. זמן קצר לאחר מכן התקבל לישיבה. את יסודות הלימוד והאהבה הגדולה לתורה קיבל ממורו

ביטוח הרכב הזול ביותר במדינה!!!
גפן מבטחים
 גם לך מגיע את קרן הפנסיה "מבטחים" - הקרן הטובה בישראל עם הרחבה מלאה לאובדן כושר עבודה!
קבוצת גפן - המבטחת המורשת של הציבור הדתי
1800-39-33-39

אתרוגי כפר חב"ד גורליק - נפרסטק
 050-5377894/5, 03-9606303, 03-9607579

גם השנה אתה יכול לברך על אתרוג מהודר, שבירך עליו **כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש** בשנת אראנו נפלאות (תנש"א). מטע "אתרוגי כפר חב"ד" צמח מזרעי האתרוגים שקיבלנו מהרבי בשנת אראנו נפלאות (תנש"א) לזכות בהם את כלל ישראל. אתרוגי "אראנו נפלאות" בכל רמות ההידור ובמחירים נוחים. בברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתקת **א' גורליק, מ' נפרסטק**

פִּינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

הכנות שליח-הציבור

שאלה: מה הן ההכנות ששליח-ציבור צריך לערוך לקראת הימים הנוראים?

תשובה: דרישות רבות מעמידה ההלכה לפני ש"ץ הנבחר לייצג אותנו לפני ה' בימים הנוראים. נדרש מהציבור "לחזור אחר שליח-ציבור היותר הגון והיותר גדול בתורה ובמעשים טובים", והעיקר הוא יראת-שמים ושתפילתו יוצאת מקירות הלב; "ואם אי-אפשר למצוא מי שיש בו מעלות ומידות הללו - כל ישראל בחזקת כשרים לתפילה, רק שצריך שיהיה מרוצה לקהל". וב'קיצור שולחן ערוך' מסיים: "ואם רואה שיש מחלוקת בדבר, ימנע עצמו, אף-על-פי שיהיה מי שאינו הגון".

לאחר שהקהל עשו את שלהם והחליטו מה שהחליטו, על הש"ץ והתוקע ללמוד בספרי מוסר וחסידות ולהכין עצמם לתשובה בכלל ולתפקידים בפרט, ואז יצליחו "שהש"ץ יהיה הגון". כמורכב חשוב מאוד לטבול במקווה בערב ראש-השנה ובימי ראש-השנה בשחרית.

מנהג עתיק הוא - וכן הורו נשיאי חב"ד - שהיורד לפני התיבה, ובפרט בימים הנוראים, יעבור תחילה על כל התפילות, ובפרט על כל הפיזטים (וכיום יש מחזורים וספרים רבים לביאורי תפילה), כדי לדעת לכל הפחות את פירוש המילות כפשטן, ומוכן מאליו - לדעת את דיני התפילה בכלל, ודיני הש"ץ בפרט. ואף אם עשה כן אשתקד, יעשה כך בכל שנה מחדש, כמה ימים קודם שירד לפני התיבה.

למותר לעורר, שהתוקע והמקריא ילמדו היטב את דיני התקיעות כהלכתם, הלכה למעשה, ובכלל זה כיצד לנהוג אם אירעו הטעויות והספקות השכיחים. לפועל, מכיוון שפעמים רבות יש צורך להוציא די-יחובה את מי שלא שמעו את התקיעות בבית-הכנסת, ובפרט ש"ק אדמו"ר מליובאוויטש עורר להשתדל לזכות יהודים רבים ככל האפשר במצווה זו - מצווה על כל אחד ואחד לדעת הלכות אלו.

מקורות: מטה אפרים ס"י תקפא סכ"ו וסמ"ח ומפרשי, ושי"ב. קיצור שו"ע ס"י קכח ס"ז. אגרות-קודש ח"ו עמ' שכד, ח"א עמ' שנג, תסז.

מעשירים את השבת עם "שולחן שבת"

שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה

על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד

להשיג בחניות הספרים המבחרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ללא תוספת דמי משלוח): "ודאיקה", 1-700-704120

